

KARTA DOBREJ PRAKTYKI

A. INFORMACJE NA TEMAT DOBREJ PRAKTYKI

1. Nazwa dobrej praktyki:
Dzienne Domy Pomocy Społecznej dla niskofunkcjonujących osób niepełnosprawnych i osób z autyzmem
2. Obszar merytoryczny, którego dotyczy dobra praktyka:
Pomoc społeczna i integracja społeczna
3. Grupa docelowa działań opisanych w dobrej praktyce:
Osoby z niepełnosprawnościami oraz ich rodziny
4. Uzasadnienie innowacyjności:
<p>Osoby z niepełnosprawnością wymagają holistycznego wsparcia obejmującego oddziaływanie na ich kondycję fizyczną, psychiczną, jak i kompetencje społeczne. Wiele osób z niepełnosprawnościami przeżywa lęk przed zwykłymi zdarzeniami, bo ich zdolności przystosowawcze są obniżone. Jedną z cech charakterystycznych sytuacji społecznej osoby z niepełnosprawnością jest ograniczenie kontaktu z innymi osobami – kontakty te zostają sprowadzone do kręgu najbliższej rodziny. Również dostęp do obowiązującej oferty kulturalnej oraz usług specjalistycznych jest często ograniczony dla tej grupy. W związku z tym Dzielne Domy Pomocy Społecznej w swojej działalności chcą integrować osoby z niepełnosprawnościami ze społecznością lokalną i stwarzać im okazję do kontaktów z pełnosprawną częścią społeczeństwa. Osoby z niepełnosprawnością próbują dbać o swoje funkcjonowanie w społeczeństwie, jednak spotykają się z brakiem zrozumienia bądź odpowiedniego dostosowania usług. Jest to obciążeniem dla nich, a także dla ich opiekunów, którzy wpadają w pętlę nadmiernej troski.</p> <p>Rodziny dorosłych osób z niepełnosprawnością ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz sprawujący bezpośrednią opiekę nad osobami niepełnosprawnymi, które mają największe potrzeby w zakresie zdrowia i pielęgnacji oraz pomocy w codziennym funkcjonowaniu, żyją w warunkach ciągłego obciążenia psychicznego i fizycznego. Osoby z poważnymi zaburzeniami najczęściej wymagają opieki przez całe życie (24h/dobę), potrzebują pomocy w prostych czynnościach takich jak mycie, korzystanie z toalety. Wiele osób z niepełnosprawnościami przeżywa lęk przed zwykłymi zdarzeniami, bo ich zdolności przystosowawcze są poważnie obniżone. Mają trudności z rozumieniem mowy i zachowań innych ludzi. Dorosłe osoby z niepełnosprawnością mają starzejących się rodziców. Trudniej sprawować im opiekę nad dorosłą osobą niepełnosprawną, która jest niesamodzielną. Rodzice muszą podporządkować dzienny rozkład zajęć opiece, borykają się one z brakiem możliwości załatwienia spraw prywatnych, potrzebują również odpoczynku od codziennych obowiązków. Niska samodzielność osób z niepełnosprawnościami powoduje, iż opiekunowie są przeciążeni.</p> <p>Powody te przyczyniły się do wdrożenia dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami rozwiązań realizowanych przez Dzielne Domy Pomocy Społecznej w Katowicach, które poprawiają także sytuację członków ich rodzin lub opiekunów. Pobyt w Dziennych Domach Pomocy Społecznej pozwala odciążać rodziców osób niepełnosprawnych lub opiekunów co sprawia, że mają możliwość na odpoczynek i regenerację sił.</p>

B. OPIS DOBREJ PRAKTYKI

1. Szczegółowy opis:

Cel/e podjętych działań:

Dzienne Domy Pomocy Społecznej dają możliwości rozwoju dla 20 osób z niepełnosprawnościami, a ich rodzicom szansę zyskania przerwy w spoczywających na nich obowiązkach opiekuńczych. Z uwagi na specyficzne potrzeby osób z niepełnosprawnościami została im zapewniona specjalistyczna opieka, jak i interdyscyplinarne wsparcie ze strony specjalistów w relacji 1:1 lub 1:2. Dzięki pracy zespołu specjalistów, osoby z niepełnosprawnością mogą w warunkach zbliżonych do domowych, rozwijać swoje kompetencje społeczne, umiejętności komunikacyjne oraz zdolności psychomotoryczne.

Z perspektywy 5 lat od rozpoczęcia naszej dobrej praktyki, możemy docenić jej oddziaływanie na uczestników oraz ich najbliższe otoczenie. Dzielne Domy Pomocy Społecznej oferują swoim dorosłym uczestnikom kompleksowy, jedyny w swoim rodzaju program wsparcia, który umożliwia poprawę dotychczasowego funkcjonowania, a tym samym poprawę satysfakcji z życia. Przez organizowane wyjazdy oraz wyjścia m.in. wycieczki jednodniowe na basen, do teatru uczestnicy mogą zintegrować się z społecznością lokalną, pokonywać lęk oraz strach przed zwykłymi zdarzeniami. Stwarzają im również okazję do kontaktów z pełnosprawną częścią społeczeństwa. Nabywanie umiejętności adaptacyjnych oraz eliminowanie nieodpowiednich zachowań wpłynęło pozytywnie na ich dzisiejsze funkcjonowanie. Codzienna powtarzalność czynności samoobsługowych, treningi higieny osobistej pozwalają utrwalać nabyte umiejętności oraz zwiększają samodzielność. Indywidualne oraz grupowe zajęcia poprawiają mowę oraz zwiększają zasób słów. Dwoje osób z niepełnosprawnościami dzięki pomocy fizjoterapeuty ponownie zaczęło chodzić o własnych siłach. Uczestnicy uczą się wyrażać swoje emocje oraz prawidłowo funkcjonować w grupie. Różnorodność zajęć pozwala przezwyciężyć lęki oraz ich słabości. Osoby z niepełnosprawnościami codziennie walczą ze swoimi ograniczeniami, udowadniając sobie oraz otoczeniu, że pomimo znacznej niepełnosprawności potrafią bardzo dużo.

Celem utworzenia Dziennych Domów Pomocy Społecznej było stworzenie bezpiecznych warunków, które osobom z niepełnosprawnościami umożliwią niezależne, samostanowiące i realizujące ich potrzeby funkcjonowanie w społeczności lokalnej. Jest to przystań dla tych, którzy bez wsparcia nie mogą samodzielnie funkcjonować, a jednocześnie bardzo potrzebują możliwości rozwoju, poczucia decyzyjności czy też spotkań z rówieśnikami w bezpiecznych dla siebie warunkach. Interdyscyplinarne podejście do terapii uczestników wpływa na każdy ich sukces, bo należy pamiętać, że w większości przypadków nawet próba jest już dla nich sukcesem. Dzięki różnicom, które łączą naszych uczestników razem z ich rodzicami i opiekunami tworzymy tętniącą życiem społeczność, w której cechują nas wsparcie, tolerancja i zaangażowanie każdego dnia.

Opis podjętych działań:

Z Domów Pomocy Społecznej dla osób z autyzmem oraz dla niskofunkcjonujących osób z niepełnosprawnościami korzysta w sumie 20 osób z niepełnosprawnościami. Uczestnicy przez 5 dni w tygodniu po 7 h, korzystają z grupowych i indywidualnych zajęć z pedagogiem, fizjoterapeutą, terapeutą zajęciowym oraz opiekunem. Największą rolę odgrywa nauka samodzielności oraz zaradności życiowej. Są również organizowane dla nich zajęcia z muzykoterapii, dogoterapii, hipoterapii oraz alpakoterapii. Prowadzone są zajęcia treningu słuchowego metodą Tomatisa, Biofeedback kształtujące kompetencje językowe. Niezbędna dla wyciszenia osób z niepełnosprawnościami jest możliwość korzystania z sali doświadczenia świata i sali SI, gdzie poprzez bodźce wzrokowe, dźwiękowe oraz dotykowe dochodzi do ich stymulacji polisensorycznej. Świadczone jest również specjalistyczne poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, seksuologiczne. Dzięki różnym formom wypoczynku kształtują swoje kompetencje społeczne i uczą różnych form spędzania czasu wolnego. Dzielne Domy Pomocy Społecznej przeznaczone dla osób z niepełnosprawnościami działają komplementarnie odpowiadając ofertą na potrzeby tej grupy społecznej. Realizowany jest cały wachlarz zajęć aktywizacyjnych, które są dostosowane do indywidualnych potrzeb uczestników.

Okres realizacji działań:

Placówka działa od 2018 roku. Pierwotnie były to krótkookresowe pobyty dzienne dla osób z autyzmem oraz niskofunkcjonujących osób z niepełnosprawnościami. Od 1 stycznia 2020 r. przekształcono ją na Dzielne Domy Pomocy Społecznej, w których możliwe jest kontynuowanie dotychczasowych działań realizowanych dla osób z niepełnosprawnościami.

Efekty podjętych działań:

Poziom funkcjonowania naszych uczestników na obecny moment jest o wiele wyższy, aniżeli w momencie rekrutacji do krótkookresowych pobytów dziennych. Doskonalone są u naszych uczestników umiejętności społeczne poprzez wypracowanie strategii pomagających w interakcjach z innymi ludźmi. Osoby uczęszczające do Dziennych Domów Pomocy Społecznej stale nabywają nowych

umiejętności adaptacyjnych oraz są u nich eliminowane nieodpowiednie zachowania. Wszystko, co udało się osiągnąć, zawdzięczamy zaangażowaniu pracowników, rodziców oraz spersonalizowanym terapiom, nastawionym na nabywanie i rozwijanie kluczowych umiejętności u uczestników. Dwie osoby z niepełnosprawnością dzięki pomocy fizjoterapeuty ponownie zaczęło chodzić o własnych siłach. Uczestnicy uczą się wyrażać swoje emocje oraz prawidłowo funkcjonować w grupie. Różnorodność zajęć pozwala przezwyciężyć ich lęki oraz słabości. Uczestnicy w ramach zajęć z terapii zajęciowych, biorą udział w różnorodnych konkursach plastycznych, w których to często wygrywają, bądź zdobywają wysokie miejsca. Uczestnicy dzięki różnorodnym aktywnościom są mniej izolowani. Stopniowo zmniejsza się również wykluczenie społeczne tych osób.

Czynniki utrudniające realizację opisywanych działań:

- utrudniony kontakt z uczestnikami w związku z ich chorobą bądź źle dobranymi lekami;
- nadal obecna stygmatyzacja społeczna;
- braki kadrowe;
- odmiennosc charakterów uczestników;
- oporność na zmiany wśród uczestników;
- zachowania agresywne uczestników;
- konflikty interpersonalne wśród uczestników;
- nagłe pogorszenie stanu zdrowia podopiecznych.

Czynniki sprzyjające realizacji opisywanych działań:

- dobrze wyposażony budynek i dostosowany dla osób z niepełnosprawnościami;
- nowoczesna infrastruktura budynku;
- różnorodne programy wsparcia;
- dobrze opracowany plan działania;
- wyspecjalizowana kadra;
- wsparcie rodziców i opiekunów osób z niepełnosprawnościami;
- dostępność zasobów finansowych;
- sprzyjające przepisy prawne;
- motywacja i zaangażowanie zespołu;
- indywidualne podejście do podopiecznych;
- dostęp do technologii, która jest przydatna w pracy z uczestnikami;
- odpowiednie planowanie i strategia działań;
- dobra atmosfera w pracy;
- wzrost poczucia samodzielności podopiecznych.

Sposób realizacji działań:

Placówka działa samodzielnie. Stanowi ona jeden z działów w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Katowicach.

Źródło i wysokość finansowania opisywanych działań:

Placówka finansowana jest z budżetu miasta Katowice. Wysokość kosztów opisywanych działań wyniosła 2 813 377,00 zł w 2024 roku. Placówka powstała w ramach projektu współfinansowanego ze środków unijnych w ramach *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020* dla osi priorytetowej IX. *Włączanie społeczne* dla działania: 9.2. *Dostępne i efektywne usługi społecznie zdrowotne* dla poddziałania 9.2.1. *Rozwój usług społecznych i zdrowotnych – ZIT*.
Okres realizacji projektu: 01.01.2018 – 31.12.2019. Kwota: 3 405 932,00 zł.

Wykorzystane zasoby kadrowe:

W Dziennym Domu Pomocy Społecznej dla osób niskofunkcjonujących zatrudnionych jest sześcioro wykwalifikowanych pracowników, w tym: terapeuta, pedagog, opiekunowie, fizjoterapeuta.

Również w Dziennym Domu Pomocy Społecznej dla osób z autyzmem zatrudnionych jest sześcioro wykwalifikowanych pracowników, w tym: terapeuta, pedagog, logopeda, psycholog, opiekun i fizjoterapeuta.

Wykorzystane zasoby lokalowe:

Dzienne Domy Pomocy Społecznej znajdują w budynku przy ul. Francuskiej 43, gdzie kilka lat temu, ze środków unijnych, został przeprowadzony generalny remont. Obiekt został dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Budynek składa się z 4 pięter. W budynku znajduje się winda oraz podjazd dla osób z niepełnosprawnościami. W obiekcie znajduje się: duża sala szkoleniowa, pomieszczenia do terapii indywidualnych oraz grupowych, 3 sale rehabilitacyjne, sala doświadczania świata oraz sala integracji sensorycznej, a także pomieszczenia biurowe.

Wykorzystane zasoby sprzętowe:

Obiekt został wyposażony w meble, sprzęt komputerowy i specjalistyczne oprogramowanie do pracy z osobami z niepełnosprawnościami m.in.:

- programy do komunikacji wspomagającej i terapii mowy oraz alternatywnych metod porozumiewania się (tj. Mówik, Super Talker, Go Talk 20);
- narzędzia terapeutyczne wspomagające rehabilitację osób z zaburzeniami poznawczymi (tj. metoda Tomatisa, metoda Warnkego, Biofeedback).

Sale rehabilitacyjne są wyposażone w specjalistyczny sprzęt, m.in.:

- bieżnię rehabilitacyjną i orbitrek;
- pionizator statyczny;
- rotor elektryczny z biofeedbackiem do ćwiczeń kończyn górnych i dolnych;
- aparat wielofunkcyjny do fizykoterapii;
- tor oraz schody do nauki chodu;
- wielofunkcyjne urządzenia treningowe pozwalające na ćwiczenia w podwieszaniu.

Sale szkoleniowe wyposażone są w rzutniki i tablice multimedialne. Natomiast w sali do terapii indywidualnej znajduje się magiczna podłoga interaktywna. Na zasoby sprzętowe składają się lampy do terapii światłem, hipno-trainer.

Inne informacje dot. dobrej praktyki:

W ramach działalności Dziennych Domów Pomocy Społecznej w Katowicach prowadzone są również usługi asystenckie. Dział ten realizuje również w imieniu miasta Katowice Programy Funduszu Solidarnościowego dla mieszkańców Katowic jakimi są „Opieka Wytchnieniowa” i „Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością”. W budynku przy ul. Francuskiej 43, realizowane są działania w ramach zadania z zakresu ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie pn. „Działalność na rzecz integracji społecznej i reintegracji zawodowej osób z niepełnosprawnością oraz osób z ich otoczenia” w ramach Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Podmioty realizujące zadanie:

- Katowicka Fundacja Inicjatyw Społecznych
- Fundacja Buty Jakuba

Okres realizacji: 08/2024 – 12/2024

Realizowane działania:

- 1) Organizowanie społeczności lokalnej osób z niepełnosprawnością:
 - realizacja aktywności: zajęć/spotkań/warsztatów;
 - realizacja zajęć sportowych/rekreacyjnych;
 - realizacja 2 - trzydniowych wyjazdów edukacyjno-integracyjnych.
- 2) Punkt Poradnictwa i Informacji osób z niepełnosprawnością:
 - realizacja poradnictwa indywidualnego i/lub grupowego z zakresu dietetyki;
 - realizacja poradnictwa indywidualnego i/lub grupowego z zakresu psychologii;
 - realizacja poradnictwa indywidualnego i/lub grupowego z zakresu fizjoterapii.
- 3) Wsparcie udziału osób z niepełnosprawnością w życiu społecznym i kulturalnym:
 - realizacja wyjść o charakterze integracyjnym;
 - realizacja wyjść kulturalno-sportowych.
- 4) Wsparcie inicjatyw oddolnych na rzecz poprawy sytuacji osób z niepełnosprawnością.
- 5) Usługa aktywnej integracji o charakterze zawodowym:
 - realizacja warsztatów aktywnego poszukiwania pracy.

C. PODMIOT ZGŁASZAJĄCY DOBRE PRAKTYKI

1. Pełna nazwa podmiotu:	
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach	
2. Adres podmiotu:	
ulica	Wita Stwosza 7
kod pocztowy i miejscowość	40-040 Katowice

D. KOMÓRKA ORGANIZACYJNA REALIZUJĄCA DOBRE PRAKTYKI

1. Nazwa komórki organizacyjnej, np. wydziału, punktu terenowego, działu itp.:	
Dzienne Domy Pomocy Społecznej dla niskofunkcjonujących osób niepełnosprawnych i osób z autyzmem	
2. Adres komórki organizacyjnej:	
ulica	Francuska 43
kod pocztowy i miejscowość	40-040 Katowice
3. Dane osoby do kontaktu w sprawie dobrej praktyki:	
nazwa komórki organizacyjnej	Dzienne Domy Pomocy Społecznej dla niskofunkcjonujących osób niepełnosprawnych i osób z autyzmem
numer telefonu	32 251 71 89
adres e-mail	ddps-francuska@mops.katowice.pl

Data sporządzenia opisu dobrej praktyki	03.12.2024 r.
---	---------------